

Силабус курсу Гендерна психологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність – 061 «Журналістика»

Освітньо-професійна програма – «Правова журналістика»

Дисципліна вільного вибору

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.психол.н., старший викладач **Ятищук Анастасія Анатоліївна**

Контактна інформація

silentstone.arhe@gmail.com, +380685157656

Опис дисципліни

Курс гендерної психології передбачає цілеспрямоване системне вивчення основних закономірностей гендерного розвитку особистості; особливостей соціалізації чоловіків та жінок; наслідків порушення гендерно-рольової ідентичності та гендерно-рольової поведінки; ознайомлення з негативними наслідками гендерних стереотипів і їх подолання в соціотерапевтичній практиці.

Навчальна дисципліна «Гендерна психологія» покликана навчити майбутнього фахівця укладати психологічну характеристику особистості з врахуванням гендерних аспектів; розв'язувати психолого-педагогічними методами гендерні конфлікти; втілювати ідеї гендерної рівності в професійній діяльності.

Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
1 Гендерна психологія: предмет, завдання, становлення.	Володіти системою знань, що стосуються сутності категорії гендеру та історії його виникнення, відмінності понять гендер і стать; становлення гендерного підходу. Розкривати соціально- культурні передумови виникнення гендерних досліджень. Проводити порівняльний аналіз традиційних теорій статевих ролей, біологічних і соціобіологічних концепцій, філософських концепцій. 1	Питання
2 Теоретичні основи гендерної психології	Розкривати сутність поняття «гендер» у його співвідношенні з поняттям «стать», еволюцію уявлень про гендер та його сучасну концептуалізацію у психології, різні психологічні теорії, які слугують основою для сучасних психологічних досліджень гендеру. Характеризувати соціокультурне різноманіття гендеру.	Питання

3. Методологія та методи психологічного дослідження гендеру	Критично аналізувати сучасні психологічні дослідження гендеру на відповідність їх гендерній методології. Розкривати методологічні підходи до кількісних, якісних та крос-культурних досліджень гендеру. Розуміти які дослідження у психології є гендерними, а які псевдо гендерними; яким емпірично встановленим відмінностям можна довіряти; які методи доцільно обирати в дослідженнях психологічних характеристик гендеру.	Реферат, питання
4. Психологія гендерної соціалізації	Розкривати суть гендерної соціалізації як процесу засвоєння соціальних норм, правил, особливостей поведінки. Характеризувати механізми гендерної соціалізації та вміти пояснити відмінність процесу гендерної соціалізації різних культур. Володіти знаннями щодо механізмів «конструювання гендеру».	Тести МКР
5. Гендерна роль: соціально-психологічний аспект	Розкривати зміст і роль статевих стереотипів у суспільному житті людей та їх вплив на якість міжособистісного спілкування. Здійснювати порівняльний аналіз моделі поведінки жінки і моделі поведінки чоловіка. Аргументувати особливість проблема сексизму щодо чоловічих та жіночих ролей в Україні та поза її межами.	Питання
6. Гендерна ідентичність особистості	Знати особливості гендерної диференціації та формування гендерної ідентичності; характеризувати явище фемінності. Розбиратися у співвідношенні таких понять, як сексуальність, статевая та гендерна ідентичність, а також послідовністю їх формування в онтогенезі людини. Характеризувати зв'язок жіночої та чоловічої сексуальності з гендерною ідентичністю.	Презентації, питання
7. Гендерна психологія лідерства	Розкривати специфіку жіночого лідерства та труднощі жінок у реалізації їх прагнень на лідерську роль. Аналізувати жіноче лідерство з точки зору концепції «гендерного потоку», концепції токенизму, теорії рольової конгруентності та інших гендерних теорій. Розкривати суть ідеї гендерної рівності та обґрунтовувати гендерну паритетність як рівність прав, можливостей і самореалізування.	Питання
8. Психологія гендерного насильства	Розкривати причини поширеності гендерного насильства в наш час, його різновиди, форми та психологічні наслідки. Розуміти специфіку насилля, їх зміст та форми. Здійснювати корекцію наслідків насильства, орієнтуватися в проблемі і можливостях різних підходів та сучасних методах консультування та психотерапії.	Питання тести,
9. Гендерна психологія спілкування	Розкривати вплив мовних значень та мовленнєвих практик на формування гендерної ідентичності. Обґрунтовувати результати «ранніх» емпіричних досліджень, які виявили відмінності у спілкуванні чоловіків та жінок, причини нерозуміння між статями, вияв домінування чоловіків над жінками у спілкуванні.	РКР

Літературні джерела

1. Богдан Ж., Крамчанінова Д. Визначення співвідношення емпатійних каналів та їхніх об'єктів відповідно до гендерного аспекту. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2019. № 2. С. 108-115
2. Богдан Ж. Б., Луцьова А. О. Гендерні особливості психологічної готовності дітей до навчання в школі.

- Психолого-педагогічні аспекти розвитку лідерського потенціалу сучасної молоді: теорія і практика:* зб. наук. пр. за матеріалами 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 18 жовтня 2018 р. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. С. 58-61
3. Говорун Т. В., Кізь О.Б., Кікінежді О.М. Гендерна терапія як інновація у роботі психолога з молодим подружжям. *Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості:* колективна монографія / відпов. ред. Н.І.Тавровецька. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2019. С. 7-27.
 4. Солодовник Т., Богдан Ж., Середа Н. Гендерні відмінності особистісних характеристик віртуального спілкування молоді студентського віку. *Теорія і практика управління соціальними системами.* 2019. № 3. С. 110-121.
 5. Формування комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти: монографія / Богдан Ж., Середа Н., Солодовник Т. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 262 с.
 6. Черкашин А. І., Головка Д. Гендерні особливості сприйняття дефініції "любов" у юнацькому віці. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія.* 2018. № 4. С. 104-110.
 7. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с.
 8. M Lanskih, Z Bogdan. Syndrome of emotional burnout research at the heads of Commercial organizations. *Теорія і практика управління соціальними системами.* 2020. №2. С. 46-53.
 9. Wood Gary The Psychology of Gender. London: Routledge. 2018. 118 p.
 10. Rudman Laurie A., Glick Peter The Social Psychology of Gender. How Power and Intimacy Shape Gender Relations. London: Routledge. 2021. 432 p.
 11. Helgeson Vicki S. Psychology of Gender. London: Routledge. 2020. 734 p.
 12. Riggio Heidi R. Sex and Gender. A Biopsychological Approach. London: Routledge. 2021. 480 p.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Диференційований залік виставляється автоматично на останньому практичному/семінарському занятті за результатами трьох попередніх модульних форм контролю. У випадку негативної оцінки чи відсутності студента на будь-якому модульному занятті залік не може бути зарахованим.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Оцінювання Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу
		15%
		<i>Самостійна робота</i>
		Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2.

Шкала оцінювання студентів:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	